

Proloog

EROS

Kreeklastel on armastuse jaoks kolm sõna. Esimene on *philia* – selline armastus, mis on seotud meeldimisega ja areneb kahe inimese vahel, kes naudivad väga teineteise seltskonda. Teine on *agape* – isetu armastus, mida tunnevad vanemad laste vastu või inimesed, kes on üksteisele justkui pereliikmed. Kolmas on *eros*, mis räägib enda eest – side, säde, keheline kirg leida küllastust teisest kehast.

Enamik inimesi kogeb elu jooksul vähemalt üht neist armastustest. Ent tunda kõiki kolme nagu läbipõimunud kuldset palmikut on haruldane. Just sellest rääkis näitekirjanik Aristophanes, kui ta jutustas oma lugu palju aastaid pärast siinseid sündmusi, püüdes valgustada armastuse päritolu selle kolmekordses kompleksuses. Ta väitis, et esimesed inimolendid sündisid kokkukasvanud selgade, kahe näo, nelja käe ja nelja jalaga, suud kaaslasega lakkamatult lobisemas, kui nad ratastena üle kogu maailma laiali veeresid. Zeus hakkas nende võimu pelgama ja lõi nad oma piksenooltega lahku. Neist said kahel jalal kõndivad ja ühe suuga kõnelevad inimesed, sellised, nagu me neid tänapäeval tunneme. Ja nii tekkiski armastus, väitis näitekirjanik, igaüks meist otsib oma teist poolt.

Ma naersin, kui seda kuulsin. Mina olin maailma alguses kohal ja asi polnud kaugeltki nii. See on kena lugu, kuigi Psyche ja minu puhul on see tõest nii kaugel, kui üldse olla saab. Pole mingit mõtet teha nägu, et me olime mingi kosmilise terviku kaks poolt – meie esmaohtumisel oli

tema surelik naine ja mina jumal, mõlemad tulihingeliselt iseseisvad. Me polnud eraldatud pooled; me olime omaette tervikud. Võimalik, et meie teed poleks kunagi ristunudki, kui poleks olnud üht juhuslikku viga.

Minu arvates on selles midagi võimsat. Me polnud saatuse või fortuuna orjuses, vaid ainult endi valikute vastutada. Kui me pöördusime teineteise poole nagu lilled päikesesse, ei viinud me täide mingit ennustust ega iidset lugu. Me kirjutasime oma loo ise.

1

PSYCHE

Oma ebatavalisele saatusele vaatamata alustasin ma elu tavalise imikuna, sündides verejooksu ja rõõmuhüüete saatel nagu kõik teisedki. Kuigi minu puhul järgnes neile päris palju segadust.

Minu ema ja isa olid kivises Kreekas Mückeene-nimelise kuningriigi kuningas ja kuninganna. Kui mu ema Astydamia sai teada, et ootab last, lahkus mu isa Alkaios Mückeene pealinnast Tirynsist ja asus teele üle mägede. Ta läbis mahajäetud külasid ja ratsutas järskude kaljude all, kus pesitsesid greifide kolooniad, kuni jõudis viimaks väravateni, millel olid sõnad „TUNNE END”. Alkaios ei tulnud Delfi oraakli juurde lootuses saada teada enda, vaid oma sündimata lapse saatust. Minu oma. Kas ma sünnin terve ja tugevana? Kelleks ma suurena saan?

Kui isa oraakli varjulisse savikambrisse sisenes, rabas teda kaks asja. Esimene oli selle paiga lõhn, väävli ja teiste, vähem äratuntavate asjade hõng. Teine oli avanev vaatepilt naisest, kes istus sügaviku kohal kõikuval pronksist kolmjälal. Ta kandis peplost, kollased kangavoldid keha ümbritsemas, ja tema juuksed olid punutud pead ümbritsevasse korralikku palmikusse. See oligi oraakel ja ta seiras Alkaiost oma ajatute silmadega.

Isa judises. Ta oli kuningas ja harjunud sellega, et inimesed püüavad temalt teeneid manguda, ent see naine ei tahtnud kelleltki midagi.

Üks preester ordust, mis oli oraakli ümber võrsunud, sosistas kuninga küsimuse naisele kõrva. Oraakel nõjatus tahapoole ja ahmis sisse aure, mis tõusid maapinda lõhestavatest pragudest; need oli väidetavalt

ennustuskunsti jumala Apolloni enda saadetud ja töid endaga kaasa paikapidavaid tulevikunägemusi.

Oraaklit läbi värin. Ta hakkas kõnelema ebamaise häälega, mis ei sobinud nii hapra naise kehasse. Isa ei tundnud keelt, mida ta rääkis, aga preestrid sirgeldasid juba oma savitahvlitele, tehes keerulisi arvutusi, mida läks vaja oraakli sõnumite tõlgendamiseks. Jumalad ei räägi alati surelike jaoks kergesti mõistetaval moel, aga õnneks oskasid valgehabemelised preestrid tõlkida.

Viimaks kinkisid nad isale oraakli ettekuulutuse: *sinu laps alistab kõletise, keda kardavad isegi jumalad.*

Isa oli vaimustuses. Tema pojast pidi saama kangelane! Alkaios oli kaua kahetsenud, et tal polnud oma isa Perseuse kangelaslikke andeid, aga vahel jätavadki sellised asjad ühe põlvkonna vahele. Tema pojast pidi saama koletisetapja, kangelane, ja inimesed kõikjalt Kreekast pidid tulema talle austust avaldama.

Küll on kahju, et ma polnud poeg.

Kui ämmaemand mu sündimise päeval isale ulatas, ei oleks ta olnud rohkem jahmunud, kui talle oleks antud karupoeg. Tüdruk! Tüdrukust ei pidanud suurena saama koletiste surmajat, ta ei pidanud kangelasena kuulsust koguma. Tüdruk ketras naisteruumides lõnga, kuni kolis oma abikaasa majja, et seal lõnga kedrata. Ta kandis lapsi ja hoolitses majapidamise eest ning kui ta oli tubli naine, suri ta tundmatuna.

Isa vaagis oma võimalusi. Ta oleks võinud ju alati mind imikuna mõnda üksildasse paika jätta ja uuesti proovida. Talupoegade peredes, kus nähti iga sündinud suu toitmisega vaeva, olid sellised asjad tavalised, kuid ka kuninglikes kodades polnud need enneolematud. Ehk arvaksid jumalad heaks talle järgmisel korral poja kinkida.

Siis juhtus üks veider asi. Ta vaatas mulle silma ja armus.

Muud sõna selle jaoks ei ole. Sel hetkel sai mu isa aru, et ta armastab mind nii väga, et võiks kas või taeva maha kiskuda. Ta ei armastanud mind sellepärast, kes ma olin, vaid lihtsalt sellepärast, et ma olin – tema päris oma lapsuke, tillukeste täiuslike sõrmede ja tillukeste täiuslike varvastega. Soovin, et võiksin öelda, et see on loomulik reaktsioon, kui isa kohtub tütreaga, aga kogemused on näidanud mulle vastupidist.

Alkaios otsustas, et ma saan printsile kohase väljaõppe. Ta teadis, et on neid, kes selles otsuses kahtlevad, isegi tema enda vennad ja vannutatud mehed, aga ta jäi endale kindlaks ja nimetas seda jumalakartlikuks teoks. Zeusi tütar Artemis, kuu- ja metsloomade jumalanna, sai päranduseks vastupidava vibu ja teda jumaldati kõigis Kreeka linnades. Oraakel ütles, et Alkaiose järeltulija alistab koletise, keda kardavad isegi jumalad, ja just seda ta tegema pidigi.

Mu tillukest kortsus nägu vaadates taipas isa, et ta armastab mind rohkem kui jumalaid või oma naist või oma mehi või isegi omaenese hinge. Sellepärast ta andiski mulle nimeks Psyche, mis tähendab meie keeles *hinge*.

Nii palju kui mina tean, ei kahelnud ema kordagi oma armastuses minu vastu alates hetkest, mil ma ta üsas põtkima hakkasin. Olin tema esimene ja ainus laps, hilises eas saadud beebi. Eostamine oli võtnud nii kaua, et mu isa nõuandjad olid soovitanud isal võtta teine naine või isegi konkubiin, aga isa austas ema selleks kaugelt liiga palju.

Minu ema Astydamia oli ebatavaline naine. Ta kasvas üles Arkaadia kaugeimas servas, kus oma metsavaldustes valitsesid endiselt huntkuningad, ja oleks võinud saada sarnase väljaõppe nagu mina, kui teda poleks lapsepõlves tabanud hirmus haigus. Minu sünd kurnas teda veelgi ja ta veetis suure osa ajast hämaralt valgustatud naisteruumides patjade najal ja lõnga kedrates, ümbritsetuna oma õuedaamidest. Hoolimata oma raske-meelsusest oli ema sale kui liilia ja kohe, kui olin piisavalt suur, et üldse midagi mõelda, mäletan end mõtlemas, et pean olema tugev meie mõlema eest.

Minu eest hoolitsemine jäi enamjaolt minu amme, Maia-nimelise Tessaalia orja ülesandeks. Ta oli kogukas ja pehme nagu voodi, müriseva naeruga, mille ta vähimagi võimaluse peale valla lasi. Ta õpetas mulle lihtsaid laulukesi ja vanasõnu ning valvas mu esimesi tudisevaid samme. Õhtuti viis Maia mu ema juurde, kes asetas oma jaheda käe mu otsaesisele ja andis mulle musi. Nii möödusid mu elu esimesed paar aastat naisteruumides, rasvaküünalde ja piima järele lõhnavas paigas.

Kõik see muutus, kui ma sain viieaastaseks.

„Su isa ootab sind, väike Psyche,” ütles Maia mulle ühel päeval, laial näol pühalik ilme.

Isa ootas naisteruumide ees koridoris. Alkaios oli sama pikk nagu mõni jumalakuju ja sel päeval kandis ta sõdalaskuninga turvist, saatjaks tõsine ilme. Ta oli pärinud oma poolenisti etiooplannast ema Andromeda vasekarva naha, mille oli omakorda mullegi edasi andnud. Igaüks oleks aru saanud, et me oleme isa ja tütar, kaks sarnast, ja ma oleksin tahtnud end välja sirutada ja nühkida ta vuntse, nagu ma tihti tegin. Selle asemel võtsin aga hoopis tema pühalikkusest eeskuju ja kõndisin vaikides ta kõrval, väikesed jalad üritamas tema pikkadele sammudele järele jõuda.

Isa viis mu sangarituppa – nii nimetasid teenijad väikest kambrit palee keskel. See oli peaaegu tühi, kui välja arvata seinale kinnitatud mõök ja kilp, mille juures oli altar, kust tõusis kangelase hingele viirukisuitsu. Kilp oli pronksist ja värvitud eri varjundites smaragdroheliseks ja punaseks, kuigi värv oli mitmest kohast maha kraabitud – koletiste küüniste ja barbarite mõõkade poolt, nagu mulle meeldis mõelda. Kilbi keskel oli kõige hirmuäratavam nägu, mida ma kunagi näinud olin – lõrisev naisenägu, mida ümbritsesid avatud suudega maod. Naine näis olevat valmis seinalt maha hüppama ja oma küünistega kätega mu kaela ümbert kinni haarama. Tahtsin põgeneda, aga surusin jalad vastu maad ja jäin kindlalt paigale.

„Need kuulusid sinu vanaisale Perseusele,” ütles isa mulle. Ta tõstis aupaklikult pronkskilbi ja ulatas selle mulle; see kolksatas vastu põrandat, tõmmates mu käe kaasa, nii et ma vingahtasin. Kilp oli nii raske, et mul läks vaja kogu mu jõudu, et seda oma väikese keha vastu uuesti püsti ajada.

Isa jutustas mulle, kuidas piksejumal Zeus, jumalate kuningas, oli olnud isaks Perseusele, kangelasele, kes surmas jubeda koletise Medusa. Just Medusat oligi kilbil kujutatud.

„Lõpuks abiellus Perseus Andromedaga Mückeene kuninglikust perest ja sai siis Alkaiose isaks.” Ta vaikis hetke ja naeratas, nagu hoiaks enda sees varandust. „Alkaios, kellest sai Psyche isa.”

Kui ta mu nime lausus, paisusin ma uhkusest ja järsku tundus kilp kergem. Ma olin kangelaste ja jumalate laps. Vinnasin kilbi mugavamasse asendisse ja peesitasin isa järeleandliku naeratuse paistel.

„Sinust saab aga veelgi suurem kangelane kui sinu vanaisast Perseusest,” ütles isa mulle. „Delfi oraakel ei teinud Perseuse kohta mingeid ettekuulutusi, aga sinu kohta tegi. Sinust saab kõigi aegade suurim kangelane.”

Minu väljaõpe algas järgmisel päeval. Isa tellis lastesuuruses vibu ja õpetas mind seda kasutama, hoolikalt ja kannatlikult. Ta võttis mind kaasa jahiretkedele, pannes mu istuma enda ette sadulasse, nii et sain vaadata, kuidas me saaki jälitasime. Tema vannutatud mehed jälgisid seda hämmeldunult, teadmata, mida sellest arvata, et tüdrukut treeniti nagu poissi, aga lõpuks hakkasid nad mind võtma kui tuttavat veidrust. Isa õpetas mind oda käes kaaluma ja mõõgaga ümber käima ning mu anded puhkesid õitsele.

Käisin nüüd ainult õhtuti naisteruumides, kus Maia laksutas mu rõivaid katva räpakooriku peale keelt ja ema küsis, mida ma sel päeval õppinud olin. Jutustasin talle innukalt, sõnad üksteise sabasse takerdumas nagu väikelastel, kuni Maia vedas mind vanni ja riideid vahetama.

Soojemad aastaajad veetsin isa kõrval treeningväljal või jahil käies, talvel istusin aga koos palee teiste lastega vana pimedalauliku jalge ees, samal ajal kui ta jutustas meile lugusid jumalatest ja kangelastest. Laulik oli noores eas nägemise kaotanud ja võtnud seetõttu mõõga ja kilbi asemel kätte lüüra. Ta oli kodulinnata mees, rändas, kuhu jalad viisid, ja vahetas oma lugulaule peavarju ja toidu vastu. Ta äratas Tirynsi söögisaali tulevarguses ellu lood kangelastest ja jumalatest, samal ajal kui väljas ladistas talvist vihma.

Kuidas seletada minu rahva suhet jumalatega? Jumalad olid meie jaoks tõelised, sama tegelikud kui kruus või laud, aga mingit armastust meie vahel ei olnud, välja arvatud kõige madalamat sorti armastus. Jumalad võisid surelike naistega lapsi eostada ja oma lemmikutele õnnistuse anda, aga nad võisid meid ka mõistatuste lõksu püüda või mõne surematu vimma rahuldamiseks tappa. Jumalaid ei saanud usaldada, kuid neid tuli austada.

Laulik alustas lugu maailma loomisest, Kaose munast ja surematutest jumalatest, kes sealt välja veeresid, alustades maajumalanna Gaia ja taevajumal Uranosega. Nokkisin üht kärna oma sõrmeküljel ja ohkasin igavusest. Jumalad mind eriti huvitanud, ainsaks erandiks oli Artemis,

Zeusi tütar ning jahi- ja kuujumalanna. Päikese õde, kes jooksis välejalgselt mööda mägesid just nagu minagi.

Mulle meeldisid palju rohkem lood kangelastest. Jumalad olid surematud ja neil polnud oma katsumustega midagi kaotada, aga kangelased riskisid surematu kuulsuse nimel kõigega. Kangelased pingutasid oma surelikkuse kiuste ja neist said teistele valgustavad eeskujud. Inimesed võisid isegi jumalaks saada, kui nad tegudega oma väärtust tõestasid.

Elavnesin, kui pime poeet hakkas pajatama lugu Bellerophondest, kes peatus kunagi siinsamas Tirynsi linnas. Bellerophontese anti ülesandeks alistada hirmus kimäär, olend, kes oli segu lõvist, kitsest ja maost ja kes pealekauba purskas tuld. Bellerophontes oli kaval: ta tabas kimääri pliiotsaga noolega, mis sulas tolle tulise hingeõhu käes ära ja lämmatas eluka. Jätsin selle strateegia meelde, kui see peaks osutuma vajalikuks, kui ma ise kangelaseks saan. Ihkasin sellist hiilgust, et minu lugu räägitaks lõkketule ümber põlvkondade kaupa.

Kui kitsad olid toona minu arusaamad kangelaslikkusest. Ma polnud eriti maailma näinud ja olin kindel, et kangelaseks saamiseks piisab paarist maha löödud koletisest. Ma ei teadnud midagi sõjast või surmast või armastusest.

„Ühel päeval jutustavad laulikud ka minust lugusid,“ ütlesin hiljem teistele lastele. Nad vahtisid mind, silmad suured nagu öökullil. „Minust saab kõige suurem kangelane,“ lisasin. „Selle kohta tehti ennustus ja puha.“

Tedretähnlike näoga Dexios, tallimehe poeg, irvitas. Ta ei võtnud mind pärast seda, kui nägi, kuidas ma kuueaastasena hobuse seljast maha kukusin, enam kunagi tõsiselt. „Sina ei saa kangelane olla,“ ütles ta mulle. „Sa oled tüdruk.“

Virutasin talle jalaga vastu sääri, nii et ta jooksis nuttes oma ema juurde.

Viimaks tuli sellele, kui palju isa mulle õpetada suutis, piir ette. Alkaios oli kuningas, mitte kangelane, ükskõik kui väga ta ka poleks vastupidist soovinud. Oli aeg kutsuda kohale õpetaja, aga kes? Cheiron oli ilmselge valik, aga mu isa ei kavatsenud oma üheksa-aastasest tütart kentaurile õpilaseks anda. Mõni võrukaelast stepiamatsoon oleks kenasti sobinud,

aga nad kippusid vangistuses ära surema ja nende palkamine ei tulnud kõne allagi, sest need metsikud naised ei aktsepteerinud ühtki tsiviliseeritud valuutat.

Lõpuks oli minu ema see, kes pakkus välja kõige paljutöötavama kandidaadi. Järgmisel päeval saatsid mu vanemad kirja.

Paar kuud hiljem saabus Atalanta linnavärvatele.

Ta tuli üksi, ilma kaaskonna ja ühegi fanfaarita, aga sõna tema saabumisest levis kulutulena. Ta ratsutas läbi Mükeene kuulsa Lõvivärava, aga ei heitnud kivist elukatele pilkugi, sest ta oli tapnud tõelisi lõvisid ja need talle muljet ei avaldanud. Tal oli seljas kulunud tuunika ja jalas jahipüksid ning ta istus pahura kõrvi mära seljas, kes nähvas igapähele, kes liiga lähedale tuli. Ta nägi välja nagu metsasügavustest pärit ajupuidust voolitud olend, kuigi jooned tema parkunud näol ja hallid niidid juustes andsid selgelt märku, et tegu on sureliku naisega. Kangelane Atalanta.

Kõigist pimedade lauliku jutustatud lugudest olid minu lemmikuteks just lood Atalantast.

Atalanta oli võidelnud Iasoni kõrval, kui too käis kuldvillaku järel, ja olnud esimene, kes haavas koletislikku Kalydoni metssiga. Kui tal tuli aeg abielluda, keeldus ta laskmast end müüa nagu lehma või lammast ja töötas hoopis abielluda ainult mehega, kes suudab temast võidujooksus jaga saada. Läks väga tükk aega, enne kui leiti keegi, kes oli selleks vägitükiks võimeline.

Päeval, mil Atalanta saabus Mükeenesse, ei viinud isa mind väljadele ega metsa. Selle asemel küürisid ja vuntsisid Maia ja teenijatüdrukud mind kogu hommiku nagu ohvritalle. Kannatasin sellise kohtlemise ära, et saaksin nende keelepeksu kuulata.

„Mis te arvate, kas see on tõesti tema?“ küsis kuuma vett toonud tüdruk uksepiidale nõjatudes.

„*Peab* olema. Selles pole mingit kahtlust,“ ütles Maia mu selga ja kaenlaaluseid küürides. „Kreeka linnades leidub ainult üks naine, kes niimoodi ratsutab.“

Dexios ütles mulle hiljem, et tema oli see, kes võttis Atalanta hobuse ohjad, olles enne selle au nimel oma kahe vennaga võidelnud. Naise seltskonnast hardunult küsis ta: „On see tõsi, et teid kasvatatakse karu?“

Atalanta saatis talle pahelise naeratuse, silmad välkumas: „Miks sa karu käest ei küsi?”

Dexios oli minema tõtanud, hoides hobuse ohje, samal ajal kui loom üritas oma kollaste hammastega tema juuksetutti kärpida.

Läksin koos ema ja isaga palee suurimasse sisehoovi Atalantaga kohutuma. Maia oli sundinud mind panema selga säravvalget kitooni, nii et nägin välja nagu templineitsi, kuigi ma ei saanud aru, mis mõttega; kangelasele ei avaldanud peened riided muljet.

Atalanta lentsis puuma sundimatu graatsiaga siseõue. „Ole terve ja tere tulemast Mückeensesse,” ütles mu isa ja kummardas talle sügavalt. Naine ei kummardanud vastu. Tema jultumus ärritas mind kergelt; tegu võis ju olla legendiga, aga tal ei tarvitsenud mu isa vastu ebaviisakas olla.

„Pole palju põhjuseid, miks ma lahkuksin oma metsadest ja asuaksin elama linna,” ütles Atalanta jäigalt. „Aga ma lugesin teie kirja ja pean oraakli sõnast lugu. Ma pole kunagi varem õpilast võtnud, aga ehk ongi aeg. Kas see on see tüdruk?”

„Minu nimi on *Psyche*,” lõikasin vahele, sest mulle oli vastumeelt, et minu üle arutati nagu koera või hobuse üle.

„Nii on. Ma näen, et sa oled noor,” ütles Atalanta ja kükitas, nii et olime ühekõrgusel. „Noorena alustada on hea. Ma hakkasin oma poega treenima, kui ta polnud palju vanem kui sina praegu. Kas sa ratsutada oskad?”

„Jah,” vastasin.

„Kas sa tead, kuidas vibu lasta?”

„Jah.”

„Kas sa võtad mu endale õpetajaks?”

Nüüd tekkis pikem paus. Kuigi ma olin noor, teadsin ma, mida see tähendas. Teadsin, et see naine kujundab mu saatust sama tugevalt kui mu ema ja isa. Võib-olla rohkemgi, sest kui nemad olid mulle andnud elu, siis tema pidi aitama mul seda mõtestada.

Oleksin võinud Atalanta eest hirmunult taganeda, minna tagasi naisteruumidesse ja elada rahulikku elu. Aga ma tahtsin saada selleks, kes oli Atalanta: kangelaseks, kes äratas austust. Siin oli naine, kes võis mind minu särava saatusetäheni juhatada.

Seega vaatasin tema tormihallidesse silmadesse ja ütlesin: „Jah.”

„Sel juhul alustame homme,” vastas Atalanta. Ja kangelanna naeratas esimest korda pärast linna sisenemist.

Järgmisel hommikul viis Atalanta mu sügavale metsa; see oli väljavaade, mis tekitas minus kõvasti elevust ja natuke ka judinaid. Olin neis metsades rännanud ainult kärarikkas rongkäigus koos isa ja tema meestega. Nüüd olin selle peaaegu võõraga kahekesi. Mets oli kummaline paik, kus kõik oli võimalik: seal võis kohata kentauride karja või kümblevate nümfide seltskonda või isegi mõnd üksi jalutavat jumalat. Ent täna ei ilmutanud end minu suureks pettumuseks ükski kentaur ega nümf ja mul hakkas kiiresti igav.

Hakkasin Atalantat pinnima. „Kas sa seilasid tõesti koos Iasoniga?”

„Jah,” vastas õpetaja minu poole vaatamata. Ta ei aeglustanud sammu.

„Kas sa nägid kuldvillakut? Milline see välja näeb?”

„Kuldne. Ja nagu villak.”

Viimast küsimust olin ma varuks hoidnud. „Kas see on tõsi, et sa tapsid Kalydoni metssea?”

Atalanta samm aeglustus hetkeks, kuid ta kogus end kiiresti. „Jah. Meleagrosegaga kahe peale. Aitab nüüd rumalatest küsimustest.”

Atalanta istus järsult mahalangenud puule ja patsutas kohta enda kõrval. „Tule. On aeg esimeseks õppetunniks. Ütle mulle, mida sa kuuled.”

Olin hämmeldunud. Ma olin uskunud, et me tulime siia, et metsikuid elajaid jahtida või ürglooduse märke lugeda, mitte samblasel palgil istuda ja kuulata. Seda võis ju teha kus iganes. Aga ma tahtsin õppida, nii et pigistasin silmad kinni. Ma ei kuulnud midagi ja seda ma Atalantale ka ütlesin.

„Vale!” nähvas õpetaja nii valjult, et paar lähedal olevat lindu tõusid lendu. „Kui sa hakkad koletisi tapma, pead sa olema igal ajahetkel oma ümbrusest teadlik. Kui sa oleksid päriselt kuulnud, oleksid sa aru saanud, et tuul puhub kirdest, mis tähendab, et kõik, mis asub lõunas ja läänes, võib su lõhna kinni püüda. Sa oleksid kuulnud laululindude siristamist, mis tähendab, et nad tunnevad end turvaliselt ja usuvad, et kõik on hästi. Pane tähele hetke, mil linnud vaikivad – see tähendab, et miski on neid hirmutanud ja see miski võib sind rünnata.”

Mõtlesin järele. „Ma ei kuule nümfe ega kentaure ega lõvisid,” pakkusin.

Atalanta turtsatas. „Asi seegi. Võib-olla sinust ikkagi saab kangelane.”

Sain peagi aru, et väljaõpe, mille oli mulle andnud isa, oli kõigest mäng; see, mida ma nüüd Atalantaga tegin, oli töö. Esialgu ei meeldinud see mulle. Hoolimata kogu oma loomulikust andest olin ma ikkagi ärahellitatud kuninglik laps ja ma polnud tööga harjunud. Kuigi mulle pakkus rahuldust näha, kuidas mu nool märki tabab, ei meeldinud mulle sellegipoolest, kui mulle öeldi, kuhu sihtida.

Hommikust õhtuni treenisin ma vibu, oda ja mõõgaga. Atalanta oli halastamatu õpetaja ja ma teenisin välja nii mõnegi sinika, kui mul ei õnnestunud tema lööke tõrjuda. Ma vihkasin teda neil alguspäevil ja arvata-vasti hakkas ka tema mind mu põikpäisuse pärast vihkama. Olukord oleks võinud hapuks minna, kui asi poleks võtnud kriisi mõõtmeid ühel päeval, kui Mückeene väljadel kallas jahedat talvevihma. Polnud mingit mõtet vihma käes korralikku pronksi rikkuda, nii et Atalanta saatis mu hoopis ümber Tiryinsi linnamüüride ringe jooksmata, et mu vastupidavust kasvatada.

Olin nagu õnnetusehunnik. Mu paljad jalad vajusid igal sammul mutta ja külm vihm kastis mu aluspesuni läbimärjaks. Hoolimata pingutusest lõdisesin ma talitsematult ja mind soojendas ainult hõõgav raev mind jälgiva kogu vastu: Atalanta, käed ristis, hukkamõistev nagu mõni surematu jumalakuju.

Tegin müüride ümber ühe tiiru. Jõudnud ringiga tagasi sinna, kus seisis üksildane kuju, jäin seisma ja vaatasin talle otsa. „Rohkem ma seda ei tee,” ütlesin jalaga vastu maad lüües. Mu jalg vajus mutta ja olin sunnitud selle lurtsuva heli saatel välja tõmbama, mis mõnevõrra kahandas trotslikku muljet, mida olin kavatsenud jätta. „Ma tahan tuppa minna.”

Atalanta nägu tõmbus süngeks. Viivuks polnud kuulda ühtki heli peale minu ragisevate hingetõmmete ja ladistava vihma. Naine, kes oli tapnud koletisi ja vaenlasi, hakkas läbi vihmavalingute minu poole astuma, nõtkete ja vilgas kui nuga.

Panin vaimu valmis. Atalanta vaatas mind nagu hunt jänest, ent ma keeldusin olemast jänes. Mida ta mulle teha saab, mind lüüa? Ma ei

kartnud seda. Ta oli mind treeningute ajal juba kümmekond korda puumõõgaga vastu käsivarsi ja rindkeret löönud. Hoidsin selja sirge ja ootasin.

Atalanta kõrgus nüüd ähvardavalt otse minu ees. „Koletised, keda sa jahid, pole sinuga leebed ja mina samuti mitte,” ütles ta aeglaselt, kui paduvihm ta tumedaid juukseid vastu pead silus. „Kas sa arvad, et metselajad puhkavad, kui sajab? Rumalus. See on teatud saagi, eriti suurte kaslaste või karude jahtimiseks parim aeg, sest nad ei püüa su lõhna kinni. Mina tapsin sellisel päeval oma esimese lõvi.”

Mu kindlameelsus lõi kõikuma, asendudes uudishimuga. „Tapsid või?”

Üle Atalanta näo liikus vaevuaimatav naeratusevirve. „Jah. Ja kui sa veel ühe ringi ümber linnamüüri jooksed, siis ma räägin seda sulle kruusitäie sooja piima juures söögisaalis. Ma ei seisa siin koerailma käes sellepärast, et see mulle meeldiks, kas tead.”

Mu tuju tõusis. Atalanta hoidis oma lugusid kiivalt, kuid mul oli õnnestunud paar tükki välja meelitada ja ma janunesin alati enama järele. Kuigi tema jutustamine polnud nii lihvitud kui pimedal laulikul, meeldisid Atalanta lood mulle rohkem, sest need olid tõestisündinud.

Jooksin ülejäänud ringi kurtmata ära.

2

EROS

Minu lugu algab ajal, mil ühtki teist lugu veel ei olnud, olid vaid lõpma-
tusse sirutuvad maa ja taevas. Merd polnud veel loodud.

Toona oli meid alla tosina, esimesed algjumalad, kes ilmusid Kaose
põhjatust tühjusest, mis on ilmselt üks viis väljendamaks *eimiskit*. Vast-
sündinud maailma rohi kõdistas mu jalgu, kui astusin oma esimesi samme.
Vaatasin maha. Minu paremas käes oli elegantne vibu ja mu vööle oli seot-
tud tupp täis kuldotsaga nooli. Nende eksistents oli lahutamatult seotud
minu omaga, samavõrd osa minust kui mu sõrmed ja varbad. Trummel-
dasin sõrmedega vibunööri ja tundsin selles peituvat väe kindlat üminat.

Sirutasin käsivarsi, tundes lihaseid naha all võbelemas, ja tegin oma
esimesed hingetõmbed. Laiasulgsed tiivad kaardusid mu õlgade kohal, rii-
vates taevajumal Uranose kõhtu. Torkasin varbad imetledes liivsavimulda.

Maailm oli maalitud lihtsate joontega, ilustamata, tühi ja ootel. Veel
polnud drüaade, kes kasvataksid maale metsi, ja pehme tuul ei toonud
kaasa lillelõhna. Ümberringi polnud peaaegu midagi – vaid mõned kivid,
pisut rohtu.

„Mis koht see on?” küsisin valjusti.

„Minu teada nimetatakse seda *maaks*,” ütles hääl mu ümber. „*Tere tule-
mast. Mina olen Gaia.*”

Avar maapind mu jalge all hakkas värisema. Tundsin endale koondumas
mingi määratu olemi tähelepanu, avarama kui väljad, mis tõusid taamal
paistva mäeviiruni, kuid ma ei kartnud. Mu kõrvu jõudis naer, armas ja
mänguline.

„Gaia,” kordasin kajana, veeretades nime keelel.

Tajusin end seiravaid silmi, mis tõmbusid lõbusalt kissi. Nägin ühe kuju selgeid piirjooni – uhke nina, lahke suu, juuksed kui jõed, mis hakkasid läbi kaljurünkade maapinnale nirisema.

„*Kena koht, ehkki üksildasevõitu,*” lausub Gaia. Tema tähelepanu hajus. „*Kuigi paistab, et mitte sinu jaoks. Keegi on tulekul.*”

Piiritu teadvus hääbus ja selle puudumine lõi mu peaaegu vaaruma. Pead tõstes nägin ma aga tõepoolest lähenevat kuju. Erinevalt maast moodustunud Gaiast nägi tema välja nagu mina. Tal olid viie sõrmega käed ja kaks jalga, mis kandsid teda kiirelt mööda maapinda edasi. Ta oli minu täiuslik naissoost peegelpilt – kuldsed juuksed, pruunikas nahk ja rohelised silmad, kuigi tema omades läikis mao kavalus.

See oli Eris, tülide, lahkkelide ja purunenud asjade jumalanna. Minu kosmiline kaksik, kuigi ta meeldis mulle umbes sama palju, kui paremale käele meeldib vasak.

„Siin sa oledki,” ütles Eris lähenedes. „Ma olen sind igalt poolt otsinud. Meil seisab ees palju tööd, kallid vend. Lähme.”

Vaatasin maastikku, mis taamal alles kuju võttis. Sakilisi mägesid silmapiiril ja esimesi õhukesti pilveribasid taevas. Maailm oli tühi, aga mitte kauaks. Mõtlesin Gaia sõnadele. *Kena koht, ehkki üksildasevõitu.*

Juba oli tunda seda rõhuvat raskust, uut tulevikku, mis ihkas nii kangesti sündida.

„Ma arvan, et ma ei tule,” ütlesin Erisele, kes jõllitas mind ammulisui, nagu oleksin kuulutanud, et kavatsen kogu Uranose sinise taeva endale suhu toppida. Eriarvamusele jäämine oli midagi uut ja Eris oli üsna löödud, et polnud ise esimesena selle peale tulnud.

„Me oleme jumalad. Me loome ja hävitame,” käis ta peale. „Me peame seda tegema.”

„Kui me oleme jumalad,” vastasin, „võime teha, mida hing ihkab.”

Ja et oma sõnade järgi toimida, heitsin soojale kivile pikali ja sulgesin silmad. Mõne aja pärast kuulsin, kuidas Eris pahase puhinaga lahkus.

Ma ei tea, kui kaua ma magasin. Uni pole jumalale hädavajalik, kuid see on suur nauding ja neid me raisku ei lase. Mind äratasid tuule sõrmed, mis liikusid mööda mu põski ja sasisid juukseid. Avasin silmad ja leidsin

end vaatamas kandilisse näkku, mille silmad olid sinised kui pilvitu taevas.

„Kui kaua sa kavatsed siin lamada?” küsis uustulnuk.

Tundsin temas ära Zephyrose, ühe vendadest, kes valitsesid nelja tuult. „Nii kaua, kui tahan,” vastasin. Nägin tema selgetes silmades oma peegeldust: kuldsed kiharad, jumekas nahk, silmad rohelised nagu rohi mu jalge all. Tundsin end üsna veetlevana.

Ta noogutas, huvi juba kadumas; hiljem sain teada, et Zephyros oli sama püsimatu kui tuuled, mida ta käsutas. Tema pilk nihkus vibule ja nooletupele mu puusal. „Mida need teevad?” küsis ta.

Ajasin end lõpuks istuli ja sirutasin käe välja, et neid pihus kaaluda. „Kas uurime koos välja?” küsisin ma, naeratus näole hiilimas.

Võtsin tupest ühe noole. Varre puit oli poleeritud peaaegu täiuslikult siledaks, nooleots oli valatud pronksist. Mul oli tunne, et see on loodud lendamiseks, aga see püsis jonnakalt paigal. Siis uurisin vibu. Üks paistis teist kutsuvat, kaks osa, mis ihkasid ühineda, nii et ma asetasin noolevarre pingul vibunööri.

Vibu otstarve uhtus ilmeksimatu kindlusega minust üle. Haav, mis õmbleb kaks poolt kokku, relv, mille võimuses on tervendada. Mõtlesin Gaia üksildusele ja taipasin kohe, mida ma pean tegema.

Sihtisin pronksotsaga noole taevajumal Uranose suure sinise kõhualuse poole. Niimoodi vibu hoides tekkis meeldiv pinge, mida sai rahuldada vaid lahtilaskmine. Tõstsin oma sõrmed üles ja nool läks lendu. Zephyros ümises heakskiitvalt ja kutsus kohale õrna iili, mis kandis noole sihtmärgini.

Tuul oli tugev ja mu sihik täpne. Uranose pilk langes Gaiale, maale, ja esimest korda sisenes maailma armastus.

Pea siin silmas teatavat sorti armastust. Kreeklastel võib olla armastuse jaoks küll kolm sõna, aga jumalatel on ainult üks.

Ma olin kirejumal ja üsna pea jõudis mulle kohale, mida see tähendab. Kõikjal, kuhu mu nooled maandusid, sütitasid need kirge, kui olin neid oma tahtega immutanud. Esiti pidasin seda toredaks.

Gaial oli Uranose lähenemiskatsete üle väga hea meel ja peagi võttis ta Uranose endale abikaasaks. Nende liidust sündisid jumalused, kes valitsesid merd ja mälu ja aega ning nende rõõm levis üle maailma.

Jagasin oma nooli vaba käega ja rüüpasin aeg-ajalt ka ise kirekaevust, magades mõne nümfi või saatüriaga – kuigi kandsin hoolt, et ma ise kunagi oma noole torget tunda ei saaks, tahtmata kukkuda liiga sügavale. Seksis oli midagi magusat, nagu roniks suvel puu otsa kunagi päris latva jõudmata. Arvasin, et see ongi minu kingitus maailmale, nauding, mida saan teistele nende rõõmsal nõusolekul jagada.

Ma ei teadnud veel, kui julm võib armastus olla.

Vaatasin, kuidas Uranose ja Gaia vaheline armastus hapuks läks. Uranos keelas Gaial rohkem lapsi saada, kartes, et mõni neist osutub temast võimsamaks. Kui Gaia ei allunud, muutus Uranos tema vastu õelaks. Nende poeg Kronos asus oma ema kaitsma ja tal õnnestus oma isast Uranosist võitu saada. Siis läks Kronos oma võiduga veel sammu kaugemale: ta kohitses Uranose ja heitis tema falloose kõigi silme all ookeani.

Kronos väitis, et see oli kättemaksuks tema ema Gaia eest, aga maa-jumalannas tekitas selline jõhkru vastikust. Abikaasa julmus ja poja metsikus olid tema vaimu murdnud, ta tõmbus maailmast tagasi ja vajus lõputusse unne. Temast sai maa ja ei midagi muud. Maa ja mitte tema ise.

Minu kontrollimata teod oli sünnitanud maailma midagi uut ja kole-dat. Sel hetkel sain aru, et kirm võib rõõmu asemel tekitada valu. Minu nooled võisid haavatud südames määnduda, levida kui viirus. Või ehk oligi armastus ise olnud algusest peale mäda.

Pärast seda tõmbusin jumalate maailmast tagasi. Põrkasin eemale armunud jumalustest, kes mind piirasid, sosistades mu nime intensiivsusega, mida ma ei mõistnud. Nad haistsid minus kirge, väge, mida ma valitsesin, ja see tõmbas neid ligi sama kindlalt nagu haisid tõmbab veri. Ma ei tahtnud sellega mingit tegemist teha. Pöörasin neile selja.

Ainult Zephyros jäi mu sõbraks ja naeris mu eraklikkuse üle. „Saab olema tore sul külas käia ja rahvarämpsust eemale saada,“ ütles ta, kui ma temaga oma plaane jagasin.

Othryse mäest, esimeste jumalate eluasemest kaugel eemal leidsin ühe uhke kalju, mis vaatas merele. See oli üksildane ja tühi, ainsaks heliks lainete mürin vastu teravaid kive. Mu ainsateks naabriteks olid merelinnud, kes pesitsesid kõrgetel kaljudel ega teinud oma igapäevatoimetustes minust väljagi. Selles paigas maailma serval oli elu lihtne ja muutumatu

ning midagi rohelist seal ei kasvanud. See võinuks olla maailma algus või lõpp.

See oli täiuslik. Läksin üle savikiltranna ja asetasin käe pleekinud kividele, mis olid mu pihu all soojad nagu elusolendid. Sulgesin silmad ja hüüdsin Gaiat. Oma õde, oma kõige vanemat sõpra.

Ta vastas isegi uneuimas olles. Kõrgelt kaljudelt kostis kriginat; tõstsin pilgu ja vaatasin, kuidas maapinnavormid hakkasid nihkuma ja end ümber seadma. Pingutusega, mis polnud suurem kui surelikul naisel juuste lõikamine, uuristas Gaia mulle rannakaljudesse kõrgusse tõusva kodu. Elegantne kivitrepp kutsus mind rannajoonelt ära kotkapesa poole ja andis teed terrassidele, mis olid lookas erksavärviliste magusalt lõhnava lilled all.

Gaia oli olnud helde. Teadsin, et majas on olemas kõik minu maitse järgi. Road ilmusid lauale, kui ma neid ihkasin, ja klaasid jumaliku ambroosiaga täitusid mu käes iseenesest. Mu kehakatted ilmusid ise pestuna ja parandatuna tagasi; plekid hõõrusid end ise puhtaks. Selles paigas, mille Gaia oli mulle loonud, allus kogu reaalsus minu soovidele. Sellised olid maajumalanna annid neile, kes olid tema juures heas kirjas.

Kavatsesin täita selle koja kõikvõimalike kaunite asjadega: värvilise klaasi ja erksate juveelidega, võib-olla paari lemmikloomaga. Mulle olid alati väga meeldinud paabulinnud, samuti kassid. Sellest pidi saama rõõmu paik.

„Aitäh sulle,“ sosistasin Gaiale, sirutasin kuldsed tiivad laiali ja lendasin oma uude elupaika.

Ent isegi selles kauges paigas polnud mu üksindus kindlustatud. Olin teiste jumalate pideva sõnumivoo all: mõned nõudsid, et ma kasutaksin oma nooli, ja teised nõudsid märksa intiimsemat laadi teeneid. Tulin vastu mõnele palvele esimeste killast, aga mitte kunagi ühelegi teisele. Mul ei läinud kunagi meelest, mis juhtus Uranose ja Gaiaga, ja ma ei kavatsenud riskida sellega, et langen riknenud armastuse lõksu.

Ühel päeval ilmus minu mereäärse maja juurde mu kaksikõde Eris. Leidsin ta seismas oma terrassaias, kus ta tõmbas käega vihjavalt mööda sambarida ja kiikas oma ripsmete vahelt üles minu poole. Märkasin, et tal oli seljas õhuke kangas, mis oli sätitud figuuri rõhutavalt, ja et tema

kollased juuksed oli punutud keerulisse krooni, mis oleks võinud kellegi teise peas elegantne välja näha.

Mida ta siin tegi? Tavaliselt eelistas õde teiste jumalate seltskonda, et ta saaks oma andeid paremini kasutada. Eris levitas mürki nagu võilill, mis puistab seemneid üle maa, sosistades aplatessse kõrvadesse pahatahtlikke kuulujutte.

„Tead, kulla vend,” ütles Eris toonil, mida ta ise võis pidada meelitlevaks, minu kõrvu kraapis aga küünistena. „Kõik teised jumalad on paari heitnud, et lapsi teha ja maailma rahvastada, aga sina ei ole. Ma võiksin sind selles osas aidata.”

Ta oli mu õde, aga sellised suhted ei olnud jumalate hulgas ebatavalised. Tõepoolest, me olime teineteise jaoks kõige mõistlikumad kaaslased. Olime vastandid nagu Gaia ja Uranoski: kirk ja konflikt, sama rööpsed kui maa ja taevas. Ja ometi avastasid end ebamugavalt mõttelt, et kui mina ja Eris ühte heidaksime, võiksime tasakaalustada teineteise väge või vallandada midagi märksa hullemat.

Märkasid, et see võimalus ei paistnud Erist häirivat.

„Eris, kulla õeke,” vastasin armsasti. „Pigem torkaksin end oma noolega silma, kui sinuga ühtiksin.”

Ta nägu kahvatas raevust. Ma ei näinud teda jälle mitu tuhat aastat.

Lõpuks toimus teine taevane sõda. Kronos oli asunud oma lapsi õgima, et järgmist üllatust ennetada, ent üks neist pääses põgenema.

See Kronose kadunud poeg ilmus ühel päeval mu lävele. See oli piksejumal Zeus, toona vaid vähetähtis jumal. Ta marssis majja sisse ja istus suure tammepuust laua taha, kus kallas endale mu ambroosiat ja lürpis seda lärmakalt.

„Mul on su abi vaja,” teatas Zeus, lillade tilkade read pikka valgesse habemesse nirisemas. Kuigi ta oli minust mitu sajandit noorem, oli tal karmi hallijuukselise vanema välimus; jumalad võtavad endale kõige paremini sobiva kuju. „Mu isa Kronos on kuri ja ta tuleb hävitada,” lõpetas ta.

Puhkesin naerma. „Kronos tuli kunagi minu juurde ja ütles oma isa kohta umbes sama. Mis sa arvad, millal mõni sinu lastest mu ukse taha ilmub?”

Heatujuline naeratus libises Zeusi näolt ja tema lõug tõmbus pingule. Väljas täitsid varasemalt helge taeva tormipilved justkui kasvavad verevalumid, mille vahel siksakitas välgunool. Meist rullus üle madal mürin. Minu paabulinnud klugistasid hirmunult ja kassid pugesis mööbli taha peitu, ent mina jäin liikumatult istuma.

Zeus ajas end toolilt püsti, kuid ei läinud ära. Ta kõrgus mu kohal, nägu sama sünge kui taevas. „Olgu pealegi. Kui sa mind ei aita, siis ära mind vähemalt takista. Aga ma ei unusta su häbematust, kui asun oma kohale jumalate kuningana.”

„Tervita oma abikaasat Herat,” ütlesin armsasti.

Zeus tormas sõna otseses mõttes mereäärsest majast välja. Taevast rebestasid vihm ja äike.

Ühel päeval tuiskas mu majja sõber Zephyros ja jagas metsikul ilmel uudi-seid, et Zeus alistas võitluses Kronose. Ta oli oma isa maapakku saatnud ja rajanud uue võimukeskuse Olümpose mäele.

Need, kes olid Zeusi truult teeninud, said vastutasuks koha Olüm-pose jumaluste ringis, kaheteistkümnest jumalast koosnevas panteonis. Toona oli neid ainult viis, aga Zeus oli kindel, et tal õnnestub ülejäänud kohad hõlpsasti täita. Vanemaid jumalaid, kes talle vastu hakkasid, tunti edaspidi titaanidena. See oli salakaval nimetus; piisavalt suurejooneline, et keegi, kelle kohta see käis, kurtma ei hakkaks, kuid samas nimetus, mis eraldas nad uutest jumalatest. Zeus tegeles iga titaaniga eraldi; need, kes talle ei allunud, saadeti maapakku või hävitati, teistel aga lubati jätkata vähendatud ülesannetes.

Pärast võitu läks Zeus sügavale merepõhja, kus oli sajandeid käärinud tema vanaisa Uranose veri. Ookeani alkeemia ja Zeusi jumaliku võlুকunsti abil sai selle ürgse jumala lahtivõetud osadest midagi uut ja kaunist. Zeus sosistas sellest iidsest kuriteost kuju võtnud jumalannale juhtnõõre, ütles talle, kes ta on ja millist võimu ta valitsema hakkab. See jumalanna pidi lõpuks ühinema kaheteistkümne jumalaga Olümpose tipus, ent kõigepealt tuli tal keegi üles otsida.

Jumalanna triivis mõnda aega hoovustes, ehmatades erksavärvilisi kala-parvi, kes olid tema üürikese jumaliku lapsepõlve ainsaks tunnistajaks. Ta

vaatas õõtsuvaid vetikavälju ja kasvatas oma juukseid, kuni need olid sama pikad kui vetikaväljad. Ta põtkis endale teed sätendava veepinna poole liikmetega, mis olid küpsenud pikkadeks ja vormikateks sääreteks, ja esimese hingetõmbega sosistas ta oma nime: Aphrodite, armastus- ja ilujumalanna.

Aphrodite liikus Küprose saare poole ja astus merest välja. Oli öö ja rand helendas valgena täiskuukiirtes. Lainjad mäed jäljendasid naise puusade kurve ja jasmiinilõhn heljus öötuules. Olen kindel, et Ahprodite kujutas ette, et teda ootavad nümfid, valmis linsed rõivad ja roosi kroonlehtede puiste, võib-olla muusikud, kes kuuvalguses pehmelt oma pille tinistavad. Olin aga ainult mina, käes kangatükk ja näol eriti lohutu ilme.

Vaevumatagi oma pettumust varjama, võttis Aphrodite minult riide ja kasutas seda oma niiskete juuste kuivatamiseks, tundmata muret oma alastuse pärast. Valmis saanud, mõõtis ta mind pilguga. „Sa oled kindlasti minu uus teener.”

Ma ei vastanud. Nagu teisedki vanemad jumalad pidin leppima oma kohaga Zeusi uue võimu all, ükskõik kui väga see mind näris.

Aphrodite jätkas: „Zeus tahab, et me jagaksime võimu kire ja ilu vallas, kuigi mina võtan muidugi lõviosa endale. Tundub, et sa hakkasid talle kunagi vastu, nii et ta otsustas luua endale oma armastusjumala. Sa saad ju kindlasti aru.” Ta naeratas viisil, mis võinuks teised jumalad ihast hulluks ajada, mind aga ajas lihtsalt kergelt iiveldama.

Vaikisin endiselt.

Aphrodite mässis rätiku endale ümber pea, pani käed puusa ja silmitses mind, kuuvalgus ta alasti kehal sätendamas. Ta astus sammu minu poole ja siis veel ühe, nii lähedale, et ma tundsin tema hingust nagu kuuma ööõhku. Haistsin tema nahka, mida olid puudutanud vaid vesi ja kuuvalgus ja mis janunes teistsuguste embuste järele. Ma polnud kindel, kas ta kavatses mind suudelda või elusalt ära süüa.

Tuli välja, et ta ei teadnud isegi. Selle asemel tõi Aphrodite oma suu mu kõrva juurde ja sosistas: „Zeus usub, et peresidemed tagavad harmoonia. Ma arvan, et ta tahab, et ma sinuga abieluliitu astuksin.”

Õõv surus küüned mu südamesse. Aphrodite astus äkitselt tagasi, jättes mu tühja kohta vaaruma. „Aga sa annad ju mulle andeks, kui ma ütlen,

et ma eelistaksin rõõmsamat abikaasat.” Tema naer oli kerge ja helisev. „Ma arvan, et lapsendan su hoopis oma pojaks.”

Muigasin kõveralt. „Ma ei ole sinu poeg.”

„Oi, aga nüüd oled,” ütles ta. „Kui sa just ei soovi piksejumala raevu alla langeda.”

Kogu õhk oli mu kopsudest kadunud ja ma leidsin end ilma sõpradeta tūranni varjust. Kuigi ma olin vanem, polnud minu jõust Zeusile vastast. Minuni olid jõudnud kuulujutud saatusest, mis tabas Nereust, vana titaanist merejumalat, kes oli protesteerinud selle vastu, et Zeusi vend Poseidon tema ookeanivaldused hõivas. Zeusi välgunooled olid Nereuse nii põhjalikult ära kõrvetanud, et merejumal varises söestununa tuhaks. Kuna tal polnud jõudu oma füüsilise keha säilitamiseks, lahustus Nereus lainetesse, mis olid kunagi olnud talle koduks. Nüüd eksisteeris ta vaid merevahukobarates ning tõusis ja mõõnas ega teadnud enam oma nimegi.

Maailm oli Aphrodite jaoks uus, aga ta oli riukaid täis. Ta teadis, et ähvardus Zeusi vihast võis küll olla sundinud mind siia rannale tulema, aga see ei kindlustanud, et ma ülejäänud igaviku talle kuuletun. Seega katsetas ta teistsugust lähenemist.

„Midagi uut on tulekul, kas tead,” ütles ta vandeseltslaslikult. „Zeus rääkis mulle sellest. Seda nimetatakse inimkonnaks, surelike sooks, kes hakkab meie meelt lahutama ja meid ümmardama. Kas see ei kõla mitte lõbusalt?”

Tundsin uudishimusähvatust. Jumalad armastavad üle kõige uudsust ja ümmardamise objektiks olemine kõlas põnevalt. Nähes oma võimalust, lisas Aphrodite: „Kui sa pole huvitatud, võiksin ma paluda Zeusil sind mõnele teisele jumalale anda. Hestiale meeldiks kindlasti kangesti, kui tal oleks keegi, kes aitaks kodu korras hoida.”

Seda ei saanud ma lubada. Laskusin põlvili ja vandusin jalamaid Aphroditele truudust. Seda tehes sepietsesin juba väikesi viise, kuidas olümplastele kätte maksta.

Vahepealsetel sajanditel olin pidevalt valvel. Ma ei murdnud ealeski oma lubadusi ja iialgi ei viinud jäljed piisava kindlusega minuni. Aga ma leidsin omi viise, kuidas orjastamisele vastu hakata.

Armastusjumalanna kohta vedas Aphroditel südameasjades märkimisväärselt viltu. Minu nii-öelda ema pandi mehele inetule sepatööjumalale Hephaistosele – rutakas liigutus Zeusi poolt, kui võitlus Aphrodite käe pärast ähvardas veresaunaks kujuneda. Ent Aphrodite armus nägusasse sõjajumalasse Aresesse ja tal oli veel nii mõnigi kõrvalhüpe. Kõik need lõppesid täbarasti.

Jumalate kuningale Zeusile sai osaks samasugune õnnetu saatus. Tema lõputud afäärid ajasid närvi mustaks tema abikaasal Heral, kes suutis vaevu järke pidada kõigi nümfide ja jumalannade osas, keda Zeus magatas. Ometi paistis, et Zeus ei saa sinna midagi parata. Ma arvan, et ju ta kinnitas endale, et sensuaalne rahuldus oli kuninga eesõigus. Zeusile meeldis uskuda, et ta kontrollis oma isusid, kuigi kõik tõendid andsid mõista vastupidisest.

Ma ei vihjanud vähimalgi määral oma rollile selles kõiges ja hoidsin oma nooli enda lähedal. Olin õppinud Kronose ja Gaia pealt, milline kahe teraga mõök võib armastus olla, ega kohkunud tagasi, et kasutada seda oma eesmärkide täitmiseks, kui olukord seda nõudis.

Kui armastus oli relv, siis mina kavatsesin seda hästi kasutada.